

OTOSCLEROSE

Wat is otosclerose?

Otosclerose is een progressieve ziekte die iemand langzaam slechthorend maakt. Het gehoorverlies kan zich bij otosclerose in één of beide oren voordoen.

De gevolgen voor de dagelijkse communicatie kunnen groot zijn.

De oorzaak is overmatige botwoekering of botgroei op en rondom de stijgbeugel in het middenoor. Het vervelende gevolg van deze aandoening is dat de beweeglijkheid van de stijgbeugel in het middenoor langzaam afneemt.

De stijgbeugel kan daardoor minder geluid voortgeleiden (dit heet geleidingsgehoorverlies) en dat zorgt ervoor dat het gehoor minder wordt.

Hoe otosclerose begint en waarom bepaalde mensen het krijgen weten we niet en voorkomen is dan ook onmogelijk.

Vaak is behandeling mogelijk, zodat het gehoor verbetert. Er bestaat echter geen medicijn dat otosclerose kan voorkomen of een vroegtijdig halt kan toeroepen.

Vormen van otosclerose

Er zijn drie vormen van otosclerose:

1. Van de stijgbeugel

Beginnende otosclerose is te herkennen aan een wittig brokje op de stijgbeugel. Als de otosclerose jarenlang ongestoord zijn gang zou gaan, zou de stijgbeugel zelfs helemaal overwoekerd worden door bot. Een andere naam voor otosclerose is "otospongiose". Die term verwijst naar de slechter wordende kwaliteit van het bot. Het sclerotisch proces, ofwel het hard worden van het bot, treedt pas later op.

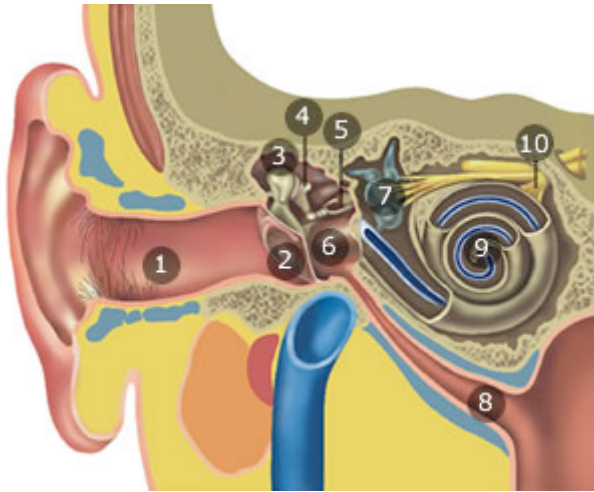
2. Van het slakkenhuis

In uitzonderlijke gevallen tast de otosclerose niet de stijgbeugel aan, maar het slakkenhuis. Dan is er geen sprake van een geleidingsgehoorverlies, maar van een zenuwgehoorverlies. We spreken dan van een cochleaire otosclerose. In dat geval zijn er twee mogelijkheden: iemand krijgt een hoortoestel of er wordt een cochleair implantaat geplaatst.

3. Van slakkenhuis en stijgbeugel

Er komt ook otosclerose voor waarbij stijgbeugel en slakkenhuis zijn aangedaan. Er is dan sprake van een geleidingsgehoorverlies, maar ook van een zenuwgehoorverlies.

Waar zitten stijgbeugel en slakkenhuis?

1. gehoorgang
2. trommelvlies
3. hamer
4. aambeeld
5. stijgbeugel
6. middenoor
7. evenwichtsorgaan
8. buis van Eustachius
9. slakkenhuis
10. gehoorzenuw

Behandelingsmogelijkheden

1. Afwachten

Een mogelijkheid is om af te wachten. Het gehoorverlies kan nog te beperkt zijn.

2. Hoortoestel

Voor mensen die niet geopereerd willen worden, is een hoortoestel een mogelijkheid. Soms wordt bij het te opereren oor eerst een hoortoestel geprobeerd.

Veel otosclerose-patiënten zijn echter niet zo tevreden over een hoortoestel. Ze vinden het geluid onnatuurlijk of hebben cosmetische bezwaren.

3. Operatie

Als afwachten en een hoortoestel geen oplossing (meer) bieden, kan een operatie bij “stijgbeugel-otosclerose” worden overwogen. Bij deze operatie wordt de stijgbeugel geheel of gedeeltelijk vervangen, zodat de geluidstrillingen weer beter door de gehoorbeentketen worden doorgegeven aan het slakkenhuis en de patiënt weer beter gaat horen.

Bij otosclerose van stijgbeugel en slakkenhuis kan het betekenen dat een hoortoestel nog steeds nodig blijft.

Een operatie heeft geen zin als er otosclerose bestaat van alleen het slakkenhuis.

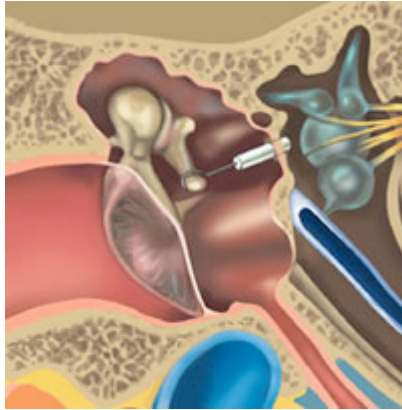
De operatie wordt uitgevoerd onder algemene verdoving. Een hospitalisatie van 1 tot 3 nachten is nodig.

De ingreep: bij otosclerose zijn dan twee methoden van aanpak mogelijk: de stapedotomie en de stapedectomie.

1. *Stapedotomie:* het gedeeltelijk vervangen van een vastzittende stijgbeugel.

De twee pootjes en het kopje van de stijgbeugel worden door de NKO-arts met een laser, boor of kleine naald verwijderd.

De voetplaat (de onderkant van de stijgbeugel) blijft intact. In deze voetplaat wordt een klein gaatje (0,6 - 0,7 mm) gemaakt, wat aanzienlijk kleiner is dan de voetplaat zelf. Hierin past de prothese precies. De ruimte rondom de prothese hoeft daarom vaak niet opgevuld te worden. Soms wordt als opvulling gebruik gemaakt van oplosbare spons of lichaamseigen weefsel (een bolletje vet uit de oorlel of een stukje spierbekleding).

U ziet hier een stijgbeugelprothese bij een stapedotomie

2. *Stapedectomie:* het geheel vervangen van een vastzittende stijgbeugel.

Bij de stapedectomie wordt de gehele voetplaat met stijgbeugel verwijderd waardoor het totale ovale venster open wordt gemaakt.

Het ovale venster moet na het plaatsen van de prothese afgesloten worden. Dit kan met vet of spiervlies of een stukje bloedvatwand.

Prothese

De prothese (de vervanging van de stijgbeugel) is een kunststof zuigertje; ook wel piston genoemd. De bovenkant van de prothese wordt vastgemaakt aan het lange been van het aambeeld.

De diameter van deze prothese kan variëren van 0.3 - 0.6 mm.

Deze prothese kan na plaatsing als een zuigertje vrij op en neer bewegen en zo de geluidstrillingen weer overbrengen naar het slakkenhuis.

U ziet hier een normale stijgbeugel, een door otosclerose aangetaste stijgbeugel en een prothese.

Na de operatie

Als de operatie achter de rug is, zijn er in principe geen belemmeringen meer voor de patiënt. Voorzichtigheidshalve wordt meestal een genezingsperiode van zes weken in acht genomen (nog niet tillen en sporten bijvoorbeeld), maar daarna heeft een geopereerde patiënt alle bewegingsvrijheid, zelfs voor diepzeeduiken en bungeejumpen.

Bijwerkingen van een operatie

Bijna 95 % van de patiënten, die een otosclerose-operatie ondergaat zijn zeer tevreden. Er kunnen wel nadelige effecten optreden in de eerste fase na de operatie.

Deze zijn vrijwel altijd van voorbijgaande aard.

Duizeligheid

De eerste dagen na de operatie is enige onzekerheid bij het lopen normaal. Duizeligheid na plotseling bewegen van het hoofd kan nog enkele weken blijven bestaan. In uitzonderlijke gevallen houdt de duizeligheid langer aan.

Smaak

De eerste weken na de operatie zijn smaakstoornissen niet ongebruikelijk (de smaakzenuw loopt deels door het middenoor). 16 % van de patiënten houdt deze klacht langer. Maar na een jaar zijn ook zij klachtenvrij.

Gehoorverlies

Bij ongeveer drie procent van de patiënten neemt het gehoorverlies toe door een complicatie in het genezingsproces. In één procent van de gevallen is dit gehoorverlies zo groot dat een hoortoestel niet meer voldoet.

Oorsuizen

Als het gehoor minder is geworden na de operatie kan het oorsuizen, als dit al aanwezig was, toenemen. In enkele gevallen ontstaat oorsuizen na de operatie. Maar soms neemt het juist af.

Trommelvliesperforatie

Bij minder dan één procent ontstaat een gaatje in het trommelvlies.

Slotwoord

Het is niet mogelijk om op deze voorlichtingspagina alle details over otosclerose te beschrijven.

Als u nog vragen heeft of meer informatie wilt, aarzel dan niet om contact op te nemen met uw NKO-arts. Aan dat verzoek zal graag worden voldaan.